



LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 29178183; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

Padomes sēdes protokols Nr. 9 (84)

Rīgā

2025.gada 19.decembrī.

Sanāksmi vada:

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja I.Šteinbuka

Piedalās:

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētājas vietnieks	J.Priede
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	A.Jakobsons
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	U.Kāsiks
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	I.Golsts

Sekretariāts –

Fiskālās disciplīnas padomes sekretārs	N.Malnačs
Fiskālās disciplīnas padomes makroekonomikas eksperte	V.Zaremba
Fiskālās disciplīnas padomes fiskālo risku eksperte	I.Verpakovska
Fiskālās disciplīnas padomes juriste	I.Jansone

Sanāksmi protokolē:

Fiskālās disciplīnas padomes juriste

I.Jansone

2025.gada 19.decembrī sanāksme sākas plkst.11:00

Sanāksmes atklāšana – I.Šteinbuka

Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) priekšsēdētāja I.Šteinbuka atklāj sanāksmi un izsludina sēdes darba kārtību. Klātesošie piekrīt izziņotajai darba kārtībai.

1. FDL 11. panta nosacījumu izpildes pārbaude

Ziņo: V.Zaremba

Ziņo, ka Finanšu ministrija 03.decembrī Padomei ir iesniegusi aprēķinus par faktiskās vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances un minimālās plānojamās vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances starpību. V. Zaremba iepazīstina Padomi ar viedokļa projektu, aprēķiniem un galvenajiem secinājumiem. Līdz 2024. gadam Fiskālās disciplīnas likuma 10. pants noteica, ka strukturālā bilance nedrīkst būt zemāka par (-0,5%) no IKP. Katram gadam vidēja termiņa budžeta ietvara likums nosaka minimālo plānoto strukturālo bilanci. Saskaņā ar FDL 11. pantu Padome katru gadu, sākot ar 2013. gadu, novērtē, vai novirzes no minimālās plānotās strukturālās bilances paliek šajās (-0,5%) procentu robežās. Vairākus gadus minimālā plānotā strukturālā bilance tika noteikta zem (-0,5%) no IKP. Tam bija divi galvenie iemesli. Pirmais iemesls bija strukturālās reformas. ES fiskālie noteikumi pieļāva īslaicīgu elastību gadījumos, ja valstī tiek realizētas reformas, kas uzlabo ilgtermiņa fiskālo ilgtspējību. Latvija šo elastību galvenokārt izmantoja pensiju reformai attiecībā uz iemaksām 2. pensiju līmenī, veselības aprūpes reformai un nodokļu reformai. Reformas tika realizētas periodā no 2014.-2019. gadam. Otrais iemesls bija ES Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējā izņēmuma klauzula. Tā tika aktivizēta COVID-

19 krīzes laikā un turpinājās arī energoresursu cenu krīzes laikā. Īpaša ietekme bija vērojama 2021. un 2022. gadā, apjomīgu atbalsta pasākumu dēļ strukturālā bilancē plānota ievērojami zemāka par likumā noteikto robežu. Tomēr faktiskie budžeta izpildes rezultāti bija labāki par plānotām vērtībām, īpaši, 2020., 2022. un 2024. gadā.

Papildus tam būtisks faktors, kas ietekmē strukturālās bilances *ex-post* novērtējumu, ir Centrālās statistikas pārvaldes nacionālo kontu revīzijas, kas notiek ik gadu lielākā vai mazākā apjomā. Mainoties IKP novērtējumam, mainās arī potenciālā IKP un saistīto rādītāju - izlaides starpības un cikliskās komponentes vērtības, kas ietekmē strukturālās bilances vērtību, t.sk. tās *ex-post* novērtējumu.

Pastāv arī metodoloģiska atšķirība attiecībā uz vienreizējo pasākumu ietveršanu strukturālajā bilancē 2021. un 2022. gadā. Padome konsekventi izmanto vidēja termiņa budžeta likumā (VTBL) noteikto minimālo plānoto strukturālo bilanci. Savukārt Finanšu ministrija piedāvāja koriģētu 2021. un 2022. gada minimālo plānojamo strukturālo bilanci. Skaitļi atšķiras no VTBL noteiktajiem, jo Finanšu ministrija daļu no atbalsta pasākumiem klasificēja, kā vienreizējos izdevumus, kas uzlaboja strukturālo bilanci. Laikā, kad tika izstrādāti attiecīgo gadu budžeta ietvara likumi, pastāvēja augsta nenoteiktība, un, veidojot budžetus, šie pasākumi netika klasificēti kā vienreizēji, lai gan pēc būtības tie tādi bija. Padome savā novērtējumā izmanto VTBL noteiktās minimāli plānojamās strukturālās bilances vērtības. Tomēr, neatkarīgi no izmantotās pieejas, secinājums attiecībā uz 11. pantā paredzēto korekcijas mehānismu ir viens un tas pats - korekcija nav nepieciešama, jo uzkrātās strukturālās bilances novirzes no plānotām minimālām strukturālās bilances vērtībām nepārsniedz pieļaujamo sliekšni (-0,5%) no IKP.

Klātesošo diskusija par FDL 11. panta izpildes novērtējumu.
Padome pieņem zināšanai FM aprēķinus.

Nolēma:

1.1. Tā kā 2024. gadā uzkrātā strukturālo bilanču noviržu summa ir 5,1% no IKP, un tā būtiski pārsniedz FDL noteikto minimāli pieļaujamo apmēru (-0,5%) no IKP, FDL 11. pantā paredzētais koriģējošais mehānisms nav jāpiemēro.

1.2. Viedokli par FDL 11. panta nosacījumu izpildi noformulēt un nosūtīt Finanšu ministrijai.

I.Šteinbuka – par;
J.Priede – par;
A.Jakobsons – par;
I.Golsts – par;
U.Kāsiks – par.

2. Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja vēlēšanas

Ziņo: I.Šteinbuka

Inna Šteinbuka informē klātesošos, ka saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir jāievēl jauns Padomes priekšsēdētājs, jo viņai, kā Padomes priekšsēdētājai, 2025. gada 31. decembrī beidzas otrais pilnvaru termiņš. Līdz ar to Padomes locekļiem no sava vidus, atklāti balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu uz trim gadiem ir jāievēl Padomes priekšsēdētājs. Pamatojoties uz iepriekš minēto, tiek izvirzīts priekšlikums laika posmam no 2026. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim par Padomes priekšsēdētāju ievēlēt Jāni Priedi.

Notiek diskusija par izvirzīto priekšlikumu.

I.Golsts jautā par priekšsēdētāja amata kandidāta slodzi pamatdarbā, kas prasa daudz laika un pilnu atdevi, vai būs iespējams savienot to ar Padomes priekšsēdētāja pienākumiem?

J.Priede izsaka pārliecību, ka tas ir izdarāms, tomēr atzīst, ka nepieciešams kāds, kas varēs palīdzēt. Ir acīmredzams, ka Padome strādā ļoti efektīvi, Padomes locekļi vienmēr aktīvi sniedz savu ieguldījumu darbā. Būs nepieciešams runāt arī par vietnieka jautājumu. Iespējams, vietnieks varētu palīdzēt un tādā veidā sadalīt darba slodzi.

Nolēma:

2.1. Par Padomes priekšsēdētāju ievēlēt **Jāni Priedi**.

I.Šteinbuka – par;
J.Priede – atturas;
I.Golsts – par;
A.Jakobsons – par;
U.Kāsiks – par.

3. Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas

Ziņo: I.Šteinbuka

I.Šteinbuka informē klātesošos, ka ir jāievēl arī Padomes priekšsēdētāja vietnieks, jo līdz šim šo amatu ieņēma Jānis Priede, bet no 2026. gada 1. janvāra viņš sāks pildīt Padomes priekšsēdētāja pienākumus. Ņemot vērā iepriekš minēto, Padomes locekļiem no sava vidus, atklāti balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu uz trim gadiem ir jāievēl Padomes priekšsēdētāja vietnieks. Tiek piedāvāts izvirzīt kandidatūru.

Notiek klātesošo diskusija par kandidatūras izvirzīšanu.

J.Priede ierosina laika posmam no 2026. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim par Padomes priekšsēdētāja vietnieci ievēlēt Innu Šteinbuku.

I.Šteinbuka Pateicas par šo priekšlikumu. Ja neviens cits šo pienākumu nevēlas uzņemties, mēs, iespējams, varētu par to balsot. Priekšsēdētājs un vietnieks vēlāk varētu vienoties par atbildības sadalījumu. Tas atvieglotu mūsu darbu un veicinātu arī pārējo Padomes locekļu iesaisti. Atgādina, ka, ir pieņemti grozījumi Fiskālās disciplīnas likumā, un šobrīd ir ieviests arī finanšu mehānisms, kas paredzēts Padomes locekļu iesaistes stimulēšanai sanāksmēs un ar tām saistītajās aktivitātēs. Līdz ar to dalība vairs nebūs tikai brīvprātīga, kā tas bijis līdz šim, bet tiks arī finansiāli atbalstīta. Izsaka pārliecību, ka tiks atrasts veids, kā iesaistīt darbā visus Padomes locekļus un nodrošināt atbalstu priekšsēdētājam.

Nolēma:

3.1. Par Padomes priekšsēdētāja vietnieci ievēlēt **Innu Šteinbuku**.

I.Šteinbuka – atturas;
J.Priede – par;
I.Golsts – par;
A.Jakobsons – par;
U.Kāsiks – par.

4. Fiskālās disciplīnas padomes 2026. gada darba plāns un citi administratīvi jautājumi

Ziņo: N. Malnačs

N. Malnačs iepazīstina ar Padomes finansēšanas plānu 2026. gadam un tā galvenajām izmaiņām, darba plānu 2026. gadam, iepirkumu plānu, Padomes sēžu plānu un informē Padomi par darba atlīdzības izmaksas kārtību decembrī. Attiecībā uz komandējumu plānu un iepirkuma plānu, iesaka to precizēt pēc vajadzības.

Pirms iepazīstināt Padomi ar 2026. gada darba plānu, **N.Malnačs** Padomes locekļiem sniedz informāciju par 2025.gada darba plāna izpildi. Padomes locekļi uzklāusot N.Malnača sniegto informāciju, konstatē, ka 2025.gada darba plānā paredzētie darbi ir paveikti.

N.Malnačs iepazīstina Padomes locekļus ar 2026. gada darba plānu, kurā pasvītro sekojošus uzdevumus: regulāro darbu izpildi - uzraudzības ziņojumi, monitoringa ziņojumi, fiskālās statistikas uzskaitē un attiecīgas publikācijas un Padomes viedokļi par makroekonomiskajā prognozēm, kā arī pēc nepieciešamības - viedokļi fiskālās politikas jautājumos, ja Padome atzīst tos par

būtiskiem FDL normu ievērošanai. Papildus nākošgad, sadarbībā ar EK konsultantiem, turpināsies darbs pie Padomes stratēģijas 2026.-2031.gadam izstrādes. Attiecībā uz projektu par zaļā kursa pasākumu fiskālās ietekmes novērtēšanu informē, ka Projekts virzās uz priekšu. Pa to laiku Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (ESAO) ir izstrādājusi diezgan labu modeli ar nosaukumu EDISON. Konsultējoties ar Viktoriju Zarembu, kura ir atbildīga par modeli, kopumā šķiet, ka ESAO modelis ir labāks. Tas ir vienkāršāks, un mēs vienmēr varam pajauties uz draudzīgu ESAO atbalstu, ja nepieciešams. Modelī kopumā ir liels skaits apstrīdamu ilgtermiņa pieņēmumu, kas pieļauj plašu interpretāciju un līdz ar to arī zaļā kursa fiskālo ietekmi. Klimata pārmaiņu un ar tām saistītās politikas aplēsto ietekmi var gandrīz pilnībā apšaubīt. Pat paši autori atzīst šo nenoteiktību, tomēr modeļi joprojām tiek popularizēti un ieteikti.

Tādējādi, mums būs divi modeļi. Viens tiks izstrādāts ar Eiropas Savienības tehniskās palīdzības starpniecību, bet otrs — no ESAO. Pašlaik mēs uzskatām, ka ESAO modelis ir nepārprotami labāks risinājums.

I.Šteinbuka – vēlas precizēt tehniskās palīdzības ietvaru: kādi tieši ir noteikumi, laika grafiks un abu pušu saistības? Kādas ir mūsu tehniskās saistības, kas ir jādara un kad?

N.Malnačs skaidro, ka Padome būtībā šajā projektā ir klienti, bet konsultanti joprojām darbojas saskaņā ar savu darba kārtību un plānu, kas, visticamāk, turpināsies arī nākamajā gadā. Tāpēc ideja ir atlikt aktīvo darbu līdz nākamajam gadam. Ja ir kāda papildu informācija, kas mums jāiesniedz tehniskās palīdzības komandai, mēs to varam izdarīt vēlāk.

I.Šteinbuka piedāvā sagaidīt, kad būs gatavi modeļi, un tad lemt par turpmāko rīcību.

N.Malnačs turpina par iespējamajiem pētījumiem nākošajā gadā. Informē, ka ir uzsākta datu apkopošana par valsts kapitālsabiedrību finanšu stāvokli. Kopumā šī ir viena darba joma, kurā mēs nākamgad centīsimies strādāt vairāk. Vēl nav zināms, vai tas būs atsevišķs ziņojums vai arī tas būs daļa no mūsu uzraudzības ziņojuma.

I.Golsts izsaka vēlmi atbalstīt šāda pētījuma tapšanu un dot savu ieguldījumu.

N.Malnačs turpina, un atgādina, ka 2026. gadā Latvijas Fiskālās disciplīnas padome ir uzņemošā puse ikgadējam Ziemeļvalstu un Baltijas valstu neatkarīgo fiskālo institūciju kongresam. Ierosina, ka mēs provizoriski varētu vienoties par 1. un 2. jūliju, kā pasākuma datumu. Ja nav iebildumu - piedāvāt šos datumus mūsu sadarbības partnervalstīm. Ja nebūs iebildumu, tiks turpināts darbs, pamatojoties uz šiem datumiem.

Notiek diskusija un Padomes locekļi vienojas par provizorisko datumu - 2026. gada 1. 2. jūliju.

N. Malnačs turpina un pievēršas atalgojuma un komandējumu apmaksas jautājumiem. Informē, ka no nākamā gada Padomes locekļu algas tiks iesaldētas uz trim gadiem. Pašlaik arī Sekretariāta novērtēšanas prēmija ir samazināta. Vienaļikus likums atļauj apmaksāt ne tikai Padomes sanāksmes, bet arī tikšanās ar reitingu aģentūrām un citus darbus. Vairs nav arī ierobežojumu, kas saistīti ar viesnīcu apmaksu 100 eiro robežās. Ņemot vērā cenas ārvalstu viesnīcās, iepriekš tas bija liels izaicinājums.

Vēl viens jauninājums – Padomes darbu turpmāk auditēs ārējie konsultanti. Šo novērtējumu organizēs Finanšu ministrija. Tomēr novērtējumu veiks neatkarīgs eksperts, un ziņojums tiks iesniegts Saeimai. Pirmais novērtējums ir paredzēts 2027. gadā.

N.Malnačs izsaka ierosinājumu par padomes IKP un fiskālo risku darba grupu darbības organizāciju. Pašlaik Padomē ir divas darba grupas: viena makroekonomiskajos jautājumos un otra fiskālajos riskos. Visiem Padomes locekļiem vajadzētu būt vienlīdz informētiem gan par makroekonomiskajām norisēm, gan fiskālajiem riskiem. Tāpēc būtu jēgpilni, ja visi Padomes locekļi būtu abu darba grupu locekļi. Iespējamais darbības modelis būtu strādāt bez atsevišķām darba grupām un tā vietā pāriet uz regulārām Padomes sanāksmēm. Tajā pašā laikā Padome pašlaik no sešiem locekļiem ir tikai pieci, un martā mums būs tikai četri. Ņemot vērā politisko lēmumu pieņemšanas tempu, šī situācija varētu ilgt diezgan ilgi. Piemēram, fiskālo risku darba grupā pēc 5. marta paliktu tikai Ivars Golsts.

I.Šteinbuka jautā, vai darba grupas ir obligātas ar likumu vai to regulē mūsu iekšējie noteikumi, nevis pats likums?

N.Malnačs skaidro, ka tas nav norādīts Fiskālās disciplīnas likumā.

I.Šteinbuka izvirza priekšlikumu uz laiku apturēt darba grupas uz vienu gadu un aizstāt tās ar regulārām Padomes sanāksmēm. Pēc gada mēs varētu atkārtoti izskatīt šo jautājumu un izlemt, kā rīkoties tālāk, iespējams, ka Padomē atkal būs vairāk locekļu. Ierosina atstāt šo jautājumu pirmajai Padomes sanāksmei nākošajā gadā un pieņemt galīgo lēmumu tajā.

Nolēma:

- 4.1 Apstiprināt 2026.gada Padomes darba plānu.
- 4.2. Komandējumu plānu un Iepirkumu plānu 2026.gadam Padomes sekretāram precizēt pēc vajadzības.
- 4.3. Pieņemt zināšanai un apstiprināt Padomes sēžu plānu.
- 4.4. Pieņemt zināšanai informāciju par Padomes finansēšanas plānu 2026.gadam.
- 4.5. Izmaksāt 2025.gada decembra atlīdzības līdz 2025.gada finanšu gada beigām.

I.Šteinbuka – par;
 J.Priede – par;
 A.Jakobsons – par;
 I.Golsts – par;
 U.Kāsiks – par.

5. Citi jautājumi

Sēdes noslēgumā notiek klātesošo neformāla diskusija par aizejošā gada sekām un mācībām ekonomikā un nākotnes izaicinājumiem.

2025.gada 19.decembrī sanāksmi slēdz plkst. 13:00.

Padomes priekšsēdētāja

I.Šteinbuka

Sēdes sekretāre

I.Jansone

Padomes sekretāra vīza:

N.Malnačs

I.Jansone29495878
 Inga.Jansone@fdp.gov.lv